

kriti potrebnosti prebivalstva tudi pri slabšem delu. Polagoma pa je naraslo število prebivalstva. Samo umevno je, da je z vedno narasčajočim številom prebivalstva narasla tudi življenska potrebnost istega. Zemljišča so postala vsled tega slabjša, nosila so veliko manj, tako zvana „stara sila“ ni mogla več veliko napraviti.

Bila je to čisto naravna posledica dosedanjega načina gospodarstva: zemlji se je odvzelo vedno več, dalo se ji je pa malo ali ničesar nazaj. Pravo ni uspešno gnojenje se ni vpeljalo, kajti nikdo ni imel pravi pojma o rastlinah in o redilnih snovih, katere potrebujejo rastline. Takratno gnojenje je bilo čisto mehanično; gnojilo se je brez načrta in cilja s slabim hlevnim gnojem, kajti o razumnem ravnanju z gnojem ni nikdo ničesar vedel. Umetno ali mineralno gnojenje je bilo izključeno in to iz enostavnega vzroka, ker ni nikdo za tako gnojenje vedel. Gnojilo se je, kakor rečeno, z organskim (hlevnim) gnojem; mislilo se je, da je „humus“ redilnega vpliva za rastline.

Ta nauk pa je prekenil nakrat mož, ki je bil največji kemik preteklega stoletja, namreč Just p. Liebig. Ta učenjak je dokazal, da osiromašijo zemljo vsi tisti plodovi, katere ne porabi kmet sam, temveč jih prodaja, kakor n. p. žitje, krma, meso itd. Z vsakim „mecnom“ žitja prodaja kmet kos svojega posestva; in prodal bode polagoma vse, ako ne daje zemlji to nazaj in sicer v obliki primerne gnojenja.

Obenem je popisal Liebig pravi nauk o življenju rastlin in je spremenil ta nauk tudi v prakso. Naravnost krasni uspehi so dokazali resničnost njegovih trditvev. Zdaj, ko se je vedlo, iz katerih snovi obstoji rastlina in katere redilne snovi potrebuje, ter katere jemlje iz zemlje in tla, — zdaj se je pričelo lahko pametno, premišljeno obdelovanje zemlje.

Uspehi znanstvenega dela na polju izreje rastlin in napredek v gnojni industriji sta napravila velik preobrat v kmetijski podjetju. Znanost je napravila torej kmetijstvu mejni kamen; napravila sta kmeta pametnejšega in neodvisnejšega od lokalnih razmer.

Izobraženi kmet stoji danes prost tukaj, ker pozna dobro bistro in delo naturo. Iz izstradane, revne zemlje napravi s primernim gnojenjem in primerno vrsto rastlin plodovito zemljišče. Uspešne lokalne razmere zemlje porabi popolnoma s tem, da sadi le rastline, ki se na tej zemlji dobro razvijejo.

Res presenečeni smo, ako pogledamo razmere prejšnjega in sedanjega časa na polju kmetijskega proizvodnje. Stanje kulturnih rastlin v prejšnjih časih je bilo slabo, ker je primanjkovalo redilnih snovi, in vsled tega so bile slabe letine na dnevnem redu. Danes pa opazujemo lepo napredovanje. Dandanes dobimo od primerno obdelanih travnikov še enkrat toliko komete prej. Istotako in s tem napreduje živinoreja. Njive in paše imajo vse drugo lice. Na mestu slabih rastlin vidiš temnozeleno pašo, bogato žitje. Slabejšo travo smo nadomestili z boljšo. Proti škodljivcem in slabemu vremenu se borimo tudi z zdravimi, močnimi rastlinami!

Torej: ako hoče danes kmet napredovati, imeti mora veliko znanja le potom znanja bode razumel današnji čas in si delal koristi. Slabo znanje je opetovano povod podjetjam, ki napravijo kmetu veliko škodo. In potem pravijo taki kmetje, da je vse škodljivo, kar prinese novi čas. Zato tudi je velik del kmetov nasprotnik boljše izobrazbe. V korist državi je torej ako delujemo za večjo izobrazbo kmetov. Ako bodo kmetje izobraženi, potem stopijo dobitki in uspehi znanosti na kmetijskem polju tudi pri mali in srednji posesti v veljavo.

Gospodarske.

Sejmi na Štajerskem. Dne 11. marca: Sv. Ana na Aigenu v okraju Fehring (letni); — Deutsch-Landsberg (kramarski in živinski); — Dol v okraju Laško (letni); — Feldbach (letni in važni živinski); — Friedberg (letni in živinski); — Garrach v okraju Weiz (letni in živinski); Sv. Jurij na taboru v okraju Vransko (živinski); — Kainach v okraju Voitsberg (letni in živinski); — Kapela v okraju Brežice (letni); — Lemberg v okraju Šmarje; Šmarje pri Jelšah

(živinski); — Ščavnica (letni in živinski); — Strass v okraju Lipnica (letni in živinski); — Sp. Pulska v okraju Maribor (živinski); — Waltersdorf (letni in živinski); — Vohret v okraju Marenberg (živinski); — Klein v okraju Lipnica (prašičji); — Stubenberg (letni); — dne 12. marca: Ormuž (svinjski); — Fering (letni in živinski); — Sv. Jurij južna železnica v okraju Celje (letni in živinski); — St. Ožbald v okraju Eibiswald (živinski); — Salla v okraju Voitsberg (živinski); — Übelbach (letni in živinski); — Celnica pri Mariboru (živinski); — Preding v okraju Wildon (letni in živinski); — 13. marca: Gradec (sejem z žitjem, mrvo in slamo ter lesom); — Maribor (živinski); — Ptuj (veliki svinjski); — 14. marca: Gradec (goveji); — Breg pri Ptuj (svinjski).

Stlačen gnoj. Če hočeš imeti dober gnoj, ga moraš tlačiti. To je glavno pravilo za dobro ravnanje z gnojem. Le žal, da se naši gospodarji tako malo zmenijo za tlačanje gnoja. Navadno ga puste v razkopanih kupih, kakor ga tja namečejo. Na ta način se ga prijema škodljiva plesnoba, na ta način ga dež bolj izpira. In na ta način vhaajo tudi veliko lažje vse tiste snovi, ki puhte iz gnoja v zrak. Gnoj ar bolj suši in kviri. Vse to vedo tudi naši gospodarji. Oni tudi vedo, da je med plesnivim in izpranim gnojem in med mastnim gnojem velika razlika, ali vendar jih ne pripraviš do tega, da bi gnoj poravnali in tlačili! Ali ni to čudno? Po drugih naprednih deželah najdeš povsod na kmetih skrbno pripravljeno in stlačeno kupe gnoja, pri nas pa povsod razkopane, kakor da bi ne poznali vrednosti gnoja. Kdor z gnojem slabo ravna, dela pri gnoju ravno tako škodo, kakor bi jo delal s senom, ako bi gaspravljal pod streho, ki ne drži vode. Zapomnimo si to!

Za dom in družino.

Za vodo neprodorno plahto dobiš, če namažeš s čopičem navadno platno na obeh straneh z lanenim oljem in ga potem 8 dni razobešiš v senci, da se posuši. Potem je namazati platno v drugič in sušiti 14 dni. Taka plahta traja lahko tudi 10 let. Stroški za olje znašajo okoli 10 vin. za 1 štirjaški meter.

Mrzle noge. Neki naradni zdravnik priporoča sledeče sredstvo proti mrzlim nogam: Ovij nogo s polo papirja in obleči potem šele nogavico. Tudi ponoči pomaga papir proti mrzli nogi bolj kakor vsako drugo sredstvo.

„Paprika-šnicel.“ Za 1 kilo telečjega „šnicelja“ vzemi v kaserolo 100 gramov putra in 100 gramov razrezanega špeha. To pustiš kratki čas na ognju, da se razpusti, dodaš nožovo špico paprike in nekaj sesekane čebule in položiš v to soljeni ter zdrobljeni „šnicel.“ V to pomešaš 2 žlici moke in dodaš malo juhe. ¼ ure pred pojedinjjo dodaš še nekaj kisle smetane. Za vse to rabiš manj kot 1 uro.

Terpentinovo olje naj bi bilo vedno v vsaki hiši, kajti porabi se da vedno. Jako dober je za varstvo proti moljem; treba je le kraje, kjer se molji nahajajo, poskropiti. Tudi proti steniciam pomaga in ravno tako proti mravljam. Tudi je terpentinovo olje izborno sredstvo proti opeklina; že par kapljic odstrani bolečine. Ako te noge bolijo (ali pri kurjih očesih) obeži jih z conjjo, ki je namočena v terpentinu. Ako imaš revmatizem, namaži se s terpentinom. Oljnate slike očistiš najbolje s terpentinom v gorki vodi; oljnate fleke v obleki odstraniš tudi z njim.

Poslano. Neki „šmirk“ me napada v ljubljanskem „Slovencu“, da sem napadal na nekem zborovanju duhovne. Za svoje nastopanje sicer nisem nikomur odgovoren, zlasti pa takim lažnikom ne. Ali vkljub temu izjavim, da je očitanje v „Slovencu“ nesramna laž in pozivljam dopisnika, naj pove svoje ime, da se mu lahko drugače odgovori. Za svojo trgovino pa bodem sam skrbel in ne potrebujem „dobrih naukov“ take strahopetne fakinaze.

V Ptuj, susča 1907.

Leopold Slawitsch.

Listnica uredništva in upravnika.

Loke pri Žužmu. Prihodnje! — G. Apnar, Neumühl: Plačano do 1. prosinca 1907. — Gostilničar

v Laškem: Plačano do 15. svečana 1908. — Sušnik, Mörs: Za ¼ leta 3-75 kron. Poziv V. K. Jeruzalem: Plačano do 1. prosinca 1907. Poljana p. Podčetrtke: Sprejeli smo 6 K. Plačano 1. decembra 1906.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. februarja: 51, 59, 88, 94. Trst, dne 2. marca: 14, 66, 7, 48.

„Štajerc“

je najprimernejši list za inzerate. V „Štajercu“ objavljena

oznanila

o trgovskih zadevah, o občinskih stvarih, prodaji in nakupu zemljišč, hiš itd. sploh o oznanilo, ki se naj čimbolj v javnosti razširja.

polni uspeh,

kajti „Štajerc“ je najcenejši in najbolj razširjeni list na Štajerskem in Koroskem.

Vsakdo inzeriraj v „Štajercu“!

Krepki, mladi delavci

zemljska dela

se sprejmejo za dobro plačo pri „bager“-podjetju (Bagger- und Abraum-) firme Rob. Berndt v Voitsbergu-Zungtalu.

Redka priložnost za kupiti

Posestvo 12 orolov skupaj, obstoji iz sadnikov (krme za tri krave) njiv, vinograd, buk, hrastov in smrekov gozd za podiranje iz vsem gospodarskim in vinogradnim poslom in spravo, vse v dobrem stanu. Oddaljeno od komisarske ceste in 40 minut od okrajnega glavarstva, se zavoljo starosti posestnika 2000 gold. proda in lahko vstane 1500 vknjiženj. Bližnejša poročila da Vincenc Prosestnik v Poličansk na Spod. Štajerskem.

Gostilna z mesarijo

prodajalna žganja, na glavni cesti, v večjem kraju manj oddaljena od okolice, živinski in svinjski hlevi, sobe za tučce, vrtove, polja se takoj daje v najem ali proda. Potrebno 6.000 do 8.000 gold., drugo ostane lahko vknjiženo. Vprašanje na „F. 600“ poste restante, Maribor.

Kaj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic
In ta sem le zato dobil
Ker sem Kathreinera kavo pil.

Pristna samo v izvirnih zavojih z imenom Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil močno razbujajoče zrnate kave nemešane!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati Kathreinerjeve kave.